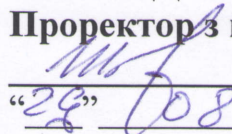

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
"28" 08 2025 р.

**АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	26 Цивільна безпека
Спеціальність:	262 Правоохоронна діяльність
Освітньо-професійна програма:	«Правоохоронна діяльність»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:

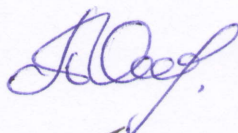
кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри права
імені академіка УАН о. Івана Луцького

Андрій ГАБУДА

ЗАТВЕРДЖЕНО

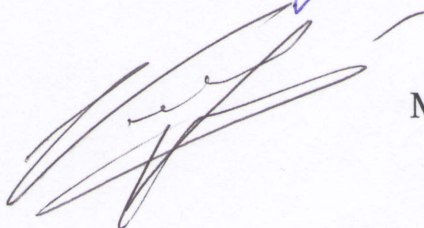
на засіданні кафедри права
імені академіка УАН о. Івана Луцького
протокол № 1 від 28.08.2025 р.
В.о. завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Микола КАРЧЕВСЬКИЙ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №1 від 29 серпня 2025 р.

e-mail	habuda.s.andriy@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	а. 201
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/andriy-habuda
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=7509

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів» є важливою навчальною дисципліною, яка досліджує правові аспекти діяльності правоохоронних органів з метою забезпечення правопорядку та захисту прав, свобод і законних інтересів громадян. У рамках цього курсу студенти вивчають правові та організаційні засади функціонування правоохоронних органів, закономірності їх виконавчо-розпорядчої діяльності. Також, здійснюється розгляд питань, пов'язаних із процесами адміністрування у правоохоронних органах та надання ними адміністративних послуг, як важливої складової діяльності правоохоронців. Особлива увага приділяється правовим аспектам провадження у справах про адміністративні правопорушення, застосуванню адміністративних стягнень.

Здобуті знання з даної дисципліни, у подальшому, дадуть можливість правоохоронцям виявляти, припиняти правопорушення та здійснювати необхідні заходи для притягнення осіб, що їх вчинили, до адміністративної відповідальності. З цією метою, здобувачі дізнаються про особливості правового регулювання юрисдикційної діяльності правоохоронних органів, компетенцію уповноважених осіб, форми та методи їх діяльності задля захисту прав та свобод громадян, суспільних та інтересів держави.

Зазначена дисципліна відноситься до освітніх компонентів практичного спрямування і скеровується на формування у здобувачів вищої освіти компетентностей, що відповідають професійно-кваліфікаційним характеристикам основних посад працівників правоохоронних органів та завданням, які висуваються перед ними на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Мета навчальної дисципліни: надати здобувачам вищої освіти системно-теоретичні та науково-прикладні знання з предмету навчальної дисципліни; сформувати систему знань про особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, підвідомчі різним правоохоронним органам; спрямувати навчальну діяльність студентів у напрямку вивчення діяльності працівників правоохоронних, які здійснюють адміністративно-юрисдикційну діяльність; виробити у здобувачів вміння правильно реалізовувати адміністративно-процесуальні норми у конкретних правових ситуаціях, що виникають під час адміністративно-деліктних проваджень.

Завдання дисципліни: розвинути у здобувачів освіти конструктивне мислення та розширити систему спеціальних знань щодо інституту адміністративної відповідальності; дослідити сфери адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів; провести аналіз адміністративно-правових моделей проваджень; виокремити особливості

провадження в справах про адміністративні правопорушення на різних стадіях процесу; розглянути окремі аспекти провадження по виконанню постанови про накладення адміністративних стягнень; з'ясувати генезис контролю адміністративних судів за адміністративно-юрисдикційною діяльністю правоохоронних органів.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- поняття адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів, її предмет, структуру, завдання та принципи;
- зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів та види підвідомчості справ про адміністративні правопорушення;
- учасників адміністративно-деліктного провадження;
- поняття та види доказів, а також порядок доказування під час розгляду справ про адміністративні правопорушення;
- порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- грамотно застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію;
- формулювати визначення основних понять адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів;
- добирати нормативні акти, які регламентують відповідні питання розгляду справ про адміністративні правопорушення;
- аргументовано висловлювати власну правову позицію з використанням посилань на нормативні акти, правозастосовну практику щодо вчинення адміністративно-процедурних дій;
- правильно застосовувати заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення;
- визначати підвідомчість справ;
- здійснювати розгляд та вирішення скарг громадян чи юридичних осіб;
- складати відповідні процесуальні документи;
- застосовувати правові норми в ході здійснення адміністративно-юрисдикційної діяльності у конкретних ситуаціях.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Правоохоронна діяльність»

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК9. Здатність працювати в команді.	РН3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її. РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки. РН5. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами усно і письмово у соціальній і професійній сферах.
СК2. Здатність організовувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності. СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК7. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми. СК8. Здатність ефективно забезпечувати публічну безпеку та порядку. СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти. СК11. Здатність до аналізу та оцінки ризиків що впливають на вчинення адміністративних правопорушень та кримінальних злочинів (проступків). СК17. Здатність здійснювати контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система.	РН7. Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події. РН12. Адаптуватися і ефективно діяти за звичних умов правоохоронної діяльності та за умов ускладнення оперативної обстановки. РН16. Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення. РН20. Підтримувати, встановлені на законодавчому рівні, умови дотримання дозвільної системи.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1, 2		
Семестр	2, 3		
Кількість кредитів ЄКТС	4		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	Заочна форма
	лекції	28 (в годинах)	8 (в годинах)
	семінари, практичні	28 (в годинах)	4 (в годинах)
Самостійна робота		64 (в годинах)	108 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Конституційне право	Протидія нелегальній міграції, тероризму та торгівлі людьми
Юридичне документознавство	Запобігання та протидія домашньому насильству
	Складання процесуальних документів у кримінальних та адміністративних провадженнях: практикум

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів

Тема 1. Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів: поняття, принципи, завдання (2 год.).

Поняття та зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів. Принципи адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів. Завдання адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів.

Питання для самостійного вивчення. Загальні питання адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції України, Служби безпеки України, Державної податкової служби України, Державної митної служби України. Загальні, галузеві, міжгалузеві принципи права в контексті адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів. Завдання адміністративно-юрисдикційної діяльності органів, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. (1-5, 58, 69) (1 год.).

Тема 2. Адміністративно-правові моделі проваджень (2 год.).

Правове регулювання здійснення адміністративних процедур. Адміністративно-юрисдикційна діяльність під час реєстраційних процедур. Застосування адміністративно-правових норм під час дозвільних процедур. Особливості право-реалізації контрольно-наглядового провадження.

Питання для самостійного вивчення. Система принципів адміністративної процедури. Зміст спеціальних принципів адміністративної процедури. Учасники адміністративного провадження. Представництво в адміністративній процедурі. Стадії адміністративної процедури. Оформлення адміністративного акта, його доведення до відома адресатів та заінтересованих осіб. Перегляд адміністративного акта. (1-5, 7, 8, 10, 13, 16, 20, 21, 36, 46, 53) (1 год.).

Тема 3. Загальна характеристика інституту адміністративної відповідальності (2 год.).

Адміністративна відповідальність як інститут адміністративного права. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності. Юридичний склад адміністративного проступку та особливості використання конструкції складів при кваліфікації деліктів.

Питання для самостійного вивчення. Поняття, ознаки та особливості адміністративної відповідальності. Принципи адміністративної відповідальності. Законодавчі основи адміністративної відповідальності. Нормативне визначення адміністративного правопорушення (проступку) та його загально-правові ознаки. Співвідношення ознак та елементів складу

правопорушення. Прості та складні протиправні діяння. Види юридичних складів адміністративного правопорушення. Відмежування адміністративного правопорушення від кримінального правопорушення. Актуальні проблеми адміністративної відповідальності юридичних осіб. Заходи адміністративної відповідальності. (5-9, 13, 16, 60, 63, 69) (1 год.).

Тема 4. Провадження у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

Поняття, види, принципи та завдання провадження в справах про адміністративні правопорушення. Учасники провадження в справах про адміністративні правопорушення.

Питання для самостійного вивчення.

Провадження у справах про адміністративні правопорушення, як правовий інститут, і як вид адміністративно-процесуальної діяльності. Коло суб'єктів адміністративно-юрисдикційних правовідносин у справах про адміністративні правопорушення. Адміністративно-процесуальна правосуб'єктність. Адміністративно-процесуальний статус особи, що притягається до адміністративної відповідальності і потерпілого. (1-9, 13, 16, 45, 46, 48, 53-55, 68) (1 год.).

Тема 5. Стадії та строки провадження в справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

Поняття стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, їх види. Характеристика стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення та їх призначення.

Питання для самостійного вивчення.

Спрошене провадження. Звичайне провадження. Приводи до порушення справи про адміністративне правопорушення. Отримання і перевірка інформації про адміністративне правопорушення. Адміністративне розслідування. З'ясування обставин справи, їх дослідження, фіксації у встановленій формі. Форма та порядок складання протоколу у справі про адміністративне правопорушення. Постанова у справі про адміністративне правопорушення. (1-9, 13, 16, 45, 46, 48, 53-55, 68) (2 год.).

Тема 6. Докази та доказування у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

Поняття та значення доказів в адміністративно-юрисдикційній діяльності. Поняття та види джерел доказів, правила їх збирання та фіксації. Особливості доказування в справах про адміністративні правопорушення.

Питання для самостійного вивчення.

Протокол про адміністративне правопорушення. Пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Пояснення інших учасників провадження у справі про адміністративне правопорушення: потерпілих, свідків. Висновок експерта. Речові докази. Показання технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тих, що

використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тих, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, які використовуються при нагляді за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху. Протокол про вилучення речей і документів. (1-9, 13, 16, 45, 46, 48, 53-55, 68) (2 год.).

Тема 7. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

Поняття заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та їх правове регулювання. Характеристика заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Питання для самостійного вивчення.

Нормативно-правове забезпечення застосування заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. Процесуальні документи які складаються під час застосування заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. Мета застосування заходів забезпечення провадження. Заходи адміністративного примусу які застосовуються в діяльності поліції. Відповідні умови та певний час з'ясування обставин вчинення правопорушення. Доставлення порушника, як одна із умов забезпечення адміністративно-процесуальних заходів. Оскарження заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. (1-9, 13, 16, 45, 46, 48, 53-55, 68) (2 год.).

Змістовий модуль 2.

Практичні аспекти реалізації адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів

Тема 8. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України. (2 год.).

Поняття та особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності національної поліції. Нормативно-правове регулювання адміністративно-юрисдикційних повноважень поліції. Документування адміністративних правопорушень поліцейськими.

Питання для самостійного вивчення.

Співвідношення адміністративно-юрисдикційної діяльності національної поліції та інших правоохоронних органів. Фактичні та правові підстави юридичної відповідальності. Формальні та матеріальні ознаки проступку. Виявлення і відмежування адміністративного правопорушення від інших різновидів антисоціальної поведінки. (1, 2, 4, 12, 13, 21, 53-55, 58, 63, 68, 71) (2 год.).

Тема 9. Заходи, що застосовуються поліцією, у реалізації адміністративно-юрисдикційних повноважень (2 год.).

Поліцейські заходи. Застосування превентивних поліцейських заходів під час виконання повноважень поліції. Порядок та особливості застосування поліцейських заходів примусу.

Питання для самостійного вивчення. Ознаки поліцейських заходів. Суб'єкт застосування поліцейських заходів. Вимоги, що висуваються до поліцейських заходів. Примусові заходи, передбачені Законом України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі». Класифікація поліцейських заходів. Заходи переконання. Превентивні поліцейські заходи. Поліцейські заходи примусу. Поліцейське піклування. (1-6, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 20, 21, 25-29, 32, 40, 45, 48, 56, 58, 63, 65, 69-71, 74) (2 год.).

Тема 10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі (2 год.).

Соціальні та правові основи запровадження системи автоматичної фіксації порушень ПДР в Україні. Види, склад адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованих в автоматичному режимі. Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі.

Питання для самостійного вивчення. Етапи впровадження системи автоматичної фіксації порушень ПДР в Україні. Автоматична фіксація порушень ПДР як привід для порушення провадження у справі про адміністративне правопорушення. Актуальні проблеми судового провадження у справах про адміністративні правопорушення. Винесення й оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі. Виконання постанови у справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі. Дотримання конституційних гарантій в процесі розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі. Проблематика забезпечення прав осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. (1-6, 12, 13, 21, 39, 53, 54, 61, 66, 69-71) (2 год.).

Тема 11. Адміністративно-юрисдикційна діяльність митних органів (2 год.).

Загальні положення щодо порушень митних правил та відповідальності за них. Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення. Порядок провадження у справах про порушення митних правил. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил та порядок їх проведення. Оскарження та виконання постанов у справах про порушення митних правил.

Питання для самостійного вивчення. Особливості відповідальності за

деякі види порушень митних правил. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил. Строки накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил. Правове забезпечення провадження у справах про порушення митних правил. Підстави для порушення справи про порушення митних правил. Посадові особи митних органів, які здійснюють провадження у справі про порушення митних правил. Протокол про порушення митних правил. Докази у справі про порушення митних правил. Провадження у справі про порушення митних правил за матеріалами, одержаними від правоохоронних органів. Мета і порядок застосування адміністративного затримання. Витребування документів, необхідних для провадження у справі про порушення митних правил. Тимчасове вилучення товарів, транспортних засобів і документів. Проведення митних обстежень. Компроміс у справі про порушення митних правил. Перевірка законності та обґрунтованості постанови у справі про порушення митних правил. (5-11, 13, 16, 29-31, 44, 63) (2 год.).

Тема 12. Адміністративно-юрисдикційна діяльність податкових органів (2 год.).

Нові підходи до визначення порушення податкового законодавства. Особливості фінансової відповідальності за вчинення податкового правопорушення. Окремі адміністративні правопорушення, підвідомчі податковим органам. Оформлення податковими органами матеріалів про адміністративні правопорушення.

Питання для самостійного вивчення. Відповідальність за податкові правопорушення. Податкове повідомлення-рішення. Загальні умови притягнення до фінансової відповідальності за вчинення податкових правопорушень та порушень іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Оформлення посадовими особами податкових органів протоколів про адміністративні правопорушення. Особливості конструкції складів адміністративних правопорушень, підвідомчих податковим органам. Розгляд посадовими особами податкових органів справ про адміністративні правопорушення. Оскарження та виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення, винесених податковими органами. (5-11, 13, 17, 29-31, 35, 41, 43, 44, 63) (2 год.).

Тема 13. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Служби безпеки України (2 год.).

Призначення, завдання та основи функціонування Служби безпеки України. Діяльність Служби безпеки України як правоохоронного органу під час дії правового режиму воєнного стану в Україні. Особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності Служби безпеки України.

Питання для самостійного вивчення. Правові основи діяльності Служби безпеки України. Структура служби безпеки (загальна та функціональна). Завдання Служби безпеки України. Основні повноваження Служби безпеки України. Відповідальність за правопорушення, підвідомчі СБУ. Загальні умови притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення адміністративних

правопорушень та порушень іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи СБУ. Оформлення посадовими особами органів СБУ протоколів про адміністративні правопорушення. Особливості конструкції складів адміністративних правопорушень, підвідомчих СБУ. Розгляд посадовими особами СБУ справ про адміністративні правопорушення. (5-11, 13, 17, 20, 23, 29, 44, 63, 67, 75, 76) (2 год.).

Тема 14. Оформлення матеріалів у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. Особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення. Протокол у справі про адміністративне правопорушення: види та порядок оформлення. Постанова у справі про адміністративне правопорушення: види та порядок оформлення. Інші документи, які складаються з метою обґрунтування та фіксації адміністративного правопорушення.

Питання для самостійного вивчення. Поняття та види документів у справах про адміністративні правопорушення. Особливості процесуальних документів, їх значення та юридична сила. Правила оформлення матеріалів у справах про адміністративні правопорушення. Особливості складення протоколу про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 172⁻⁴-172⁻⁹, 188⁻⁴⁶ і 212⁻¹⁵, стосовно судді, судді Конституційного Суду України. Протокол про адміністративне затримання. Протокол про особистий огляд, огляд речей. Протокол про вилучення речей і документів. Акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу. Протокол про тимчасове вилучення тварини. Випадки, коли протокол про адміністративне правопорушення не складається. (1-9, 13, 16, 44-46, 48, 53-55, 63, 68-71, 76) (2 год.).

Зміст семінарських занять

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів

Тема 1. Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів: поняття, принципи, завдання (2 год.).

Питання для обговорення.

1. Поняття та зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів.
2. Принципи адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів.
3. Завдання адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів.

Тема 2. Адміністративно-правові моделі проваджень (2 год.).

Перша частина заняття передбачає обговорення наступних питань:

1. Правове регулювання здійснення адміністративних процедур.
2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність під час реєстраційних процедур.
3. Застосування адміністративно-правових норм під час дозвільних процедур.
4. Реалізація адміністративно-правових норм під час процедури за службовим обов'язком.

Друга частина заняття передбачає розв'язок практичних завдань, що додаються до курсу в СДО.

Тема 3. Загальна характеристика інституту адміністративної відповідальності (2 год.).

Перша частина заняття передбачає обговорення наступних питань:

1. Адміністративна відповідальність як інститут адміністративного права.
2. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності.
3. Юридичний склад адміністративного проступку.
4. Використання конструкції складів правопорушень при кваліфікації деліктів.

Друга частина заняття передбачає розв'язок практичних завдань, що додаються до курсу в СДО.

Тема 4. Провадження у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

1. Поняття, види, принципи та завдання провадження в справах про адміністративні правопорушення.
2. Учасники провадження в справах про адміністративні правопорушення, їх класифікація.
3. Особи, уповноважені здійснювати провадження у справах про адміністративні проступки.
4. Особа, що притягається до адміністративної відповідальності, її правовий статус.
5. Потерпілий, його права та обов'язки.
6. Свідок, його права та обов'язки.
7. Представник. Захисник.
8. Експерт, спеціаліст, поняті.

Тема 5. Стадії та строки провадження в справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

1. Поняття стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, їх види.
2. Порушення справи про адміністративне правопорушення.
3. Адміністративне розслідування.
4. Розгляд справи та її вирішення.

5. Перегляд постанов у справах про адміністративні правопорушення.
6. Виконання постанов про накладення адміністративного стягнення.

Тема 6. Докази та доказування у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

1. Поняття та значення доказів в адміністративно-юрисдикційній діяльності.
2. Протокол про вчинення адміністративного правопорушення.
3. Пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, пояснення потерпілого, свідка.
4. Речові докази.
5. Показання спеціальних технічних засобів.
6. Доказування в справах про адміністративні правопорушення.

Тема 7. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

Перша частина заняття передбачає обговорення наступних питань:

1. Поняття заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та їх правове регулювання.
2. Доставляння порушника (ст. 259 КУпАП). Адміністративне затримання (ст. 261 КУпАП).
3. Особистий огляд і огляд речей (ст. 264 КУпАП).
4. Вилучення речей і документів (ст. 265 КУпАП).
5. Тимчасове вилучення посвідчення водія (ст. 265-1 КУпАП).
6. Тимчасове затримання транспортних засобів працівниками поліції (ст. 265-2 КУпАП). Тимчасове затримання транспортних засобів інспекторами з паркування (ст. 265-4 КУпАП).
7. Відсторонення осіб від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд їх на стан алкогольного чи наркотичного сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (ст. 266 КУпАП).

Друга частина заняття передбачає розв'язок практичних завдань, що додаються до курсу в СДО.

Змістовий модуль 2.

Практичні аспекти реалізації адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів

Тема 8. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України. (2 год.).

1. Поняття та особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності національної поліції.
2. Нормативно-правове регулювання адміністративно-юрисдикційних повноважень поліції.

3. Компетенція поліції у справах про адміністративні правопорушення.
4. Документування адміністративних правопорушень поліцейськими.

Тема 9. Заходи, що застосовуються поліцією, у реалізації адміністративно-юрисдикційних повноважень (2 год.).

1. Основні повноваження поліції.
2. Поліцейські заходи, вимоги до таких заходів.
3. Превентивні поліцейські заходи.
4. Поліцейські заходи примусу.

Тема 10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі (2 год.).

1. Соціальні та правові основи запровадження системи автоматичної фіксації порушень ПДР в Україні.
2. Види, склад адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованих в автоматичному режимі.
3. Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі.
4. Винесення й оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі.
5. Виконання постанови у справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі.
6. Проблематика забезпечення прав осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі.

Тема 11. Адміністративно-юрисдикційна діяльність митних органів (2 год.).

1. Загальні положення щодо порушень митних правил та відповідальності за них.
2. Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення.
3. Порядок провадження у справах про порушення митних правил.
4. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил та порядок їх проведення.
5. Оскарження та виконання постанов у справах про порушення митних правил.

Тема 12. Адміністративно-юрисдикційна діяльність податкових органів (2 год.).

1. Нові підходи до визначення порушення податкового законодавства.
2. Особливості фінансової відповідальності за вчинення податкового правопорушення.
3. Окремі адміністративні правопорушення, підвідомчі податковим органам.
4. Оформлення податковими органами матеріалів про адміністративні правопорушення.

Тема 13. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Служби безпеки України (2 год.).

1. Призначення, завдання та основи функціонування Служби безпеки України.
2. Діяльність Служби безпеки України як правоохоронного органу під час дії правового режиму воєнного стану в Україні.
3. Особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності Служби безпеки України.

Тема 14. Оформлення матеріалів у справах про адміністративні правопорушення (2 год.).

1. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.
2. Особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення.
3. Протокол у справі про адміністративне правопорушення: види та порядок оформлення.
4. Постанова у справі про адміністративне правопорушення: види та порядок оформлення.
5. Інші документи, які складаються з метою обґрунтування та фіксації адміністративного правопорушення.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	64	108
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	6	4
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	14	8
Підготовка звітів з практичних робіт	-	
Підготовка до поточного контролю	20	30
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	24	66

ПОЛІТИКА КУРСУ

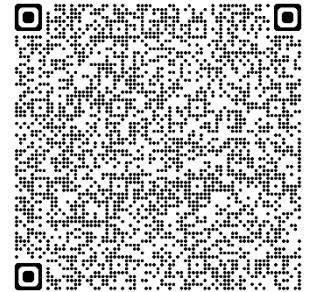
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

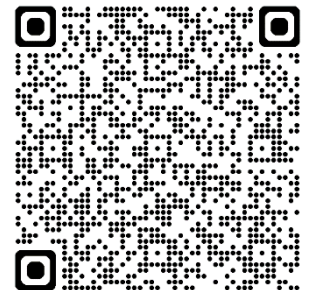
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

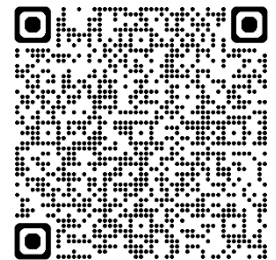
3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі.

Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилення текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни “Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів” студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, — є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Теми, які можуть бути перезараховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн- курсів	Посилання на курс
Тема 8. Адміністративно- юрисдикційна діяльність Національної поліції України.	Протидія та попередження булінгу (цькуванню) в закладах освіти	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/protydiya-bulingu-v-osviti/
Тема 9. Заходи, що застосовуються поліцією, у реалізації адміністративно- юрисдикційних повноважень адміністративних справах.	Як протидіяти сексуальному насилству, пов'язаному з війною, та професійно надавати допомогу постраждалим: керівництво для фахівців та фахівчинь	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/professional-guide-war-sexual-violence-response/

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі публічного права.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її. Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами усно і письмово у соціальній і професійній сферах.	Словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні презентації); інтерактивні методи (case study, дискусія, brainstorming, робота в команді (групах)).	Усний контроль, поточний контроль, екзамен
Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події. Адаптуватися і ефективно діяти за звичних умов правоохоронної діяльності та за умов ускладнення оперативної обстановки.	Словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні презентації); інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах)). <i>Додатково: написання тез, презентація на науковому заході.</i>	Усний контроль, поточний контроль, екзамен

Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення.	Словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні презентації); інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах)). <i>Додатково: написання тез, презентація на науковому заході.</i>	Усний контроль, поточний контроль, екзамен
Підтримувати, встановлені на законодавчому рівні, умови дотримання дозвільної системи.		

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:		100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34

балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно зі **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗА ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції : навчальний посібник / кол. авторів ; за заг. ред. Ю. С. Назара. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 396 с.
2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів Національної поліції : навч. посіб. / авт. кол.: В.М. Білик, С.Г. Братель, В.І. Варивода та ін. ; за ред. В.А. Кулікова. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2023. 285 с.
3. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів охорони державного кордону / Ю. Б. Курилюк та ін.: підручник. Київ: ВД «Дакор», 2023. 484 с.
4. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України: навч. посіб. / кол. авторів : Джафарова О. В., Шатрава С. О., Бугайчук К. Л. та ін. ; за заг. ред. О. І. Безпалової. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. 468 с.
5. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія / В. Галуцько та ін. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.
6. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні: навч.посіб. / І. М. Балакарева, М. І. Белікова, І. В. Бойко та ін.; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків: Право, 2019. 190 с.
7. Адміністративно-правова реформа в Україні, за заг. ред. С. В. Петкова. Київ: КНТ, 2022. 180 с.
8. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько та ін. Видання четверте. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
9. Кісіль З. Р., Швець Д.В., Кобко Є.В. Адміністративне право : навч. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 934 с.
10. Адміністративно-судове процесуальне право України : підручник / [Д. В. Лученко, Ю. В. Георгієвський, М. І. Белікова та ін.] ; за заг. ред. проф. Д. В. Лученка. – Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2024. – 696 с.
11. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. ст. 141 (з наступ. змін. та допов.).
12. Національна поліція України в умовах воєнного стану. Настільна книга поліцейського/ під. заг. ред. І. М. Копотуна. Київ: ВД «Професіонал», 2022. 508 с.
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради Української РСР. (ВВР) 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
14. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
15. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

16. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
17. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
18. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356.
19. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21–22. Ст. 135.
20. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
21. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
22. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
23. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>.
24. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22 червня 2000 року № 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>.
25. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 5. Ст. 35.
26. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 52. Ст. 561.
27. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : Закон України від 1 грудня 1994 року № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80#Text>.
28. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 30. Ст. 142.
29. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними : Закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 10. Ст. 62.
30. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори : Закон України від 15.02.1995 № 60/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 10. Ст. 60.
31. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального : Закон України від 19.12.1995 № 481/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 46. Ст. 345.
32. Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення : Закон України від 22.09.2005 № 2899-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 52. Ст. 565.

33. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України від 7 березня 2002 року № 3099-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3099-14#Text>.

34. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15 березня 2018 року № 2337-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>.

35. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 5 квітня 2007 року № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.

36. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.

Додаткова література

37. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів Служби безпеки України : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 180 с.

38. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / Гусаров С. М., Салманова О. Ю., Комзюк А. Т., Музичук О. М., Казанчук І. Д. Харків : Факт, 2022. 452 с.

39. Аносенков А. А. Звернення громадян як елемент механізму забезпечення законності в діяльності державних органів. Південноукраїнський правничий часопис. № 1. 2023. С. 175–179.

40. Балобанова Д. О., Газдайка-Василишин І. Б. Закон про кримінальну відповідальність : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 72 с.

41. Бондар В., Бездольний М. Прогалини адміністративного законодавства щодо розгляду органами Національної поліції України справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованих в автоматичному режимі. Юридичний бюлетень. 2022. Вип. 25. С. 58–83.

42. Будь О. Особливості порядку розгляду звернень громадян в органах Національної поліції України: адміністративно-правові аспекти. Věda a perspektívy. № 12 (19) 2022. С. 159–173.

43. Габуда А. С., Репецкий С. П. Правовий статус водіїв легкого персонального електротранспорту. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право. Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2024. Вип. 18 (30). С. 72-79.

44. Габуда А. С. «Корупційна пастка» криміналізації незаконного збагачення: ретроспективний аналіз. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2020. № 3 (116). С. 68-74.

45. Габуда А., Данченко К. Розмежування понять «подарунок» та «неправомірна вигода» в адміністративному та кримінальному праві. Теорія і практика правознавства. 2022. № 21. С. 36-49.

46. Габуда А.С., Огерук І.С. Законотворча еквілібристика з е-декларуванням в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2023. Том 34 (73) № 5. С. 19-24.

47. Габуда А., Себунчак Ю. Проблеми реалізації принципу добросовісності і розсудливості. Приватно-правові та публічно-правові відносини: модернізація розвитку в умовах воєнного стану: збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 18 жовтня 2024 року). Кропивницький: ДонДУВС, 2024. С. 356-358.

48. Габуда А.С., Проць Д.І. Законність і справедливість на терезах сучасного вітчизняного адміністративного судочинства. Теоретичні та практичні проблеми розвитку кримінального права і процесу : матеріали XIII Всеукраїнського науково-практичного семінару (м. Івано-Франківськ, 2 листопада 2024 рік). Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2024. С. 3-5.

49. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 878. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text>

50. Про затвердження Положення про Національну поліцію : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2015 р. № 877. Офіційний вісник України. 2015. № 89. Ст. 2971. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>

51. Про Правила дорожнього руху : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text>

52. Про затвердження Положення про дозвільну систему : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 року № 576. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF>

53. Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів і рідин, що використовуються в електронних сигаретах : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2010 № 1251. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-2010-%D0%BF#Text>

54. Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2000 № 770. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-%D0%BF#Text>

55. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF#Text>

56. Про затвердження Порядку зберігання вилучених під час здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення речей і документів : Постанова Кабінету міністрів України від 16 січня 2012 р. № 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/17-2012-%D0%BF#Text>

57. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1103. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-2008-%D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-2008-%D0%BF#Text)

58. Про затвердження Інструкції зі складання протоколів та оформлення матеріалів про військові адміністративні правопорушення : Наказ МОУ від 23 жовтня 2021 року № 329. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1622-21#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1622-21#Text)

59. Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу : Наказ МОЗ України від 01.08.2000 № 188. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0512-00#Text>

60. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції : Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України від 09.11.2015 № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text>

61. Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25 квітня 2019 року № 317 «Про заохочення в Національній поліції України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0535-19#Text>

62. Положення про дисциплінарні комісії в Національній поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07 листопада 2018 року № 893 «Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1356-18#n4>

63. Положення про заохочення в Національній поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25 квітня 2019 року № 317. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0535-19#Text>

64. Порядок проведення службових розслідувань у Національній поліції : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07 листопада 2018 року № 893 «Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1355-18#Text>

65. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : Наказ МВС України 06.11.2015 № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>

66. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі : Наказ МВС України від 13.01.2020 № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0113-20#Text>

67. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі : Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15#Text>

68. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21 серпня 1998 року № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>

69. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17#Text>

70. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення. Станом на 15 вересня 2021 р. / за заг. ред. Д. В. Журавльова. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2021. 832 с.

71. Огляд судової практики Верховного Суду з питань застосування положень Закону України «Про звернення громадян». Рішення, внесені до ЄДРСР, із січня 2018 року по вересень 2023 року / упоряд. : відділ аналітичної та правової роботи Касаційного адміністративного суду управління аналітичної допомоги касаційним судам та Великій Палаті Верховного Суду департаменту аналітичної та правової роботи Апарату Верховного Суду. Київ, 2023. 26 с.

72. Організація охорони громадського (публічного) порядку за скандинавською моделлю : навч. посіб. (практикум) / К. В. Бахчев, Р. Ю. Молчанов, В. В. Фурса, Д. П. Цуркаленко, О. В. Захарченко. Дніпро : ДДУВС, 2023. 172 с.

73. Особливості кваліфікації адміністративних правопорушень за статтею 122 КУпАП (у схемах) / К. В. Бахчев, О. І. Мамчій, Р. Ю. Молчанов, М. О. Шевяков. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 104 с.

74. Остапенко О. І. Про юридичну кваліфікацію військових адміністративних правопорушень. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/4952/vnulpurn201683716.pdf>.

75. Оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення, передбаченого ст. 124 КУпАП щодо деяких категорій осіб : наук.- практ. рекомендації / А. Є. Фоменко та ін. Дніпро : ДДУВС, 2023. 72 с.

76. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. І. Безпалової. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

77. Поліцейська діяльність : підручник ; за ред. О. С. Юнін. Дніпро : ДДУВС, 2022. 432 с.

78. Поліцейська діяльність: адміністративно-правове регулювання : навчальний посібник / Ю. А. Хатнюк, О. Б. Мороз, В. В. Бондар, М. Ю. Самченко, С. С. Гнатюк, Є. В. Кобко ; за ред. Ю. С. Назара. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 632 с.

79. Про судову практику у справах про злочини проти власності : Постанова Верховного суду України від 06.11.2009 № 10.

80. Про судову практику у справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 № 4.

81. Юнін О. С. та ін. Адміністративна діяльність підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2023. 160 с.

82. Про Службу безпеки України від 25 березня 1992 року № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>.

Електронні інформаційні ресурси

1. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради. 2005. №3536, № 37. Ст. 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 29.11.2024).
2. Про Національну гвардію України: Закон України від 13 березня 58 2014 року № 876-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text> (дата звернення: 29.11.2024).
3. Про адміністративні послуги: Закон України від 6 вересня 2012 року №5203-VI / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради. 2013. №32. Ст. 409. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text> (дата звернення: 29.11.2024).
4. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 2 червня 2011 р. № 3460-VI / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради. 2011. № 51. Ст. 577. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text> (дата звернення: 29.11.2024).
5. Про дорожній рух: Закон України від 30 червня 1993 р. № 3353-XII / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради. 1993. №31. Ст. 338. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>. (дата звернення: 29.11.2024).
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. №1700- VII / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>. (дата звернення: 30.11.2024).
7. Положення про Державну податкову службу України : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п> (дата звернення: 30.11.2024).
8. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 30.11.2024).
9. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17> (дата звернення: 30.11.2024).
10. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19> (дата звернення: 30.11.2024).
11. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (дата звернення: 30.11.2024).
12. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (дата звернення: 30.11.2024).
13. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19> (дата звернення: 29.11.2024).

Адреса веб-сайту	Назва веб-ресурсу
1	2
www.president.gov.ua	Президент України
www.rada.gov.ua	Верховна Рада України
www.kmu.gov.ua	Кабінет Міністрів України
www.ccu.gov.ua	Конституційний Суд України
www.scourt.gov.ua	Верховний Суд
www.ombudsman.kiev.ua	Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
www.rainbow.gov.ua	Рада національної безпеки та оборони України
www.minjust.gov.ua	Міністерство юстиції України
www.vru.gov.ua	Вища рада юстиції України
www.gp.gov.ua	Генеральна прокуратура України
www.cvk.gov.ua	Центральна виборча комісія України
www.uba.kiev.ua	Асоціація правників України
www.pravosud.org.ua	Українське правосуддя
www.nplu.kiev.ua	Національна парламентська бібліотека України
www.uamedia.visti.net/golos	Газета «Голос України»
www.uamedia.visti.net/uk	Газета «Урядовий кур'єр»
www.pravo.biz.ua	Електронна бібліотека з правознавства
www.pravo.org.ua	Центр політико-правових реформ
www.chitalka.info	Електронні підручники он-лайн/ Право
www.uapravo.org	Правовий журнал
www.nau.kiev.ua	Нормативні акти України - законодавство для практиків
www.cmlaw.com.ua	Юридична компанія «Чечель, Маллаєв та Партнери»
www.pravoved.com.ua	Спеціалізований ресурс для правників
www.lawyer.org.ua	Корпорація «Юриспруденція он-лайн»
www.legality.kiev.ua	Інститут проблем законодавства
www.khpg.org	Харківська правозахисна група
www.vybor.8m.com	Судові проблеми (інформація про судову систему, як поводитися в суді, як написати скаргу до Європейського Суду з прав людини)
www.pension.kiev.ua	Пенсійне забезпечення в Україні
legalpro.hypermart.net/konstsudl.html	Правовий захист (Рішення Конституційного Суду України)

www.uapravo.org	UApravo (Сайт корисної правової інформації: є методичні матеріали, закони, юридичні консультації тощо)
www.whoiswho.com.ua	«Хто є хто в Україні?» (Сайт пропонує необхідну контактну інформацію про органи державної влади. Надається довідкова інформація з номерами телефонів, адресами, біографіями чиновників тощо)
www.helsinki.org.ua	Українська Гельсінська спілка з прав людини
www.u21.org.ua	Юрист XXI століття
www.accent.kiev.ua	Політична та економічна інформація про Україну
www.coe.kiev.ua	Рішення Європейського суду
www.legal.com.ua	Інформаційно-пошукова система по законодавству